

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5 . 50 .
Negyedévre 2 . 50 .
Egy hónapra 1 . - .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzetűri hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Szikviz-adó Debreczenben.

Debreczen, máj. 23.

MOTTO: Egy rókaról két bőrt.

E napokban az egyik helyi lap újságolta, hogy a finanszminiszteri tárcza úresedésbe jön. Szegény jó Lukács, miért nincsenek neked mérhetlen magas röptű eszméid, mint a mi debreczeni öreg főszámvevőknek, lám ő fityet hány nemcsak a közgyűlés termében a tisztelt város atyáknak, de még a humanismus és közegészségügy legelemibb követelményeinek is, midőn a városnak pénzre van szüksége, hogy palotákat és kaszárnyákat építsen.

Rövid pár év alatt bravuros sikerrel a pótdadómentes Debreczent nyakig merítette pótdadóba és most már midőn ebből sem telk, gondol merészet és nagyot adott vet a szikvizre. O quanta simplicitas — quanta disriminaremum! Szabad-e nálunk debreczenben, hol 1/10 része a közönségnek nem juthat jó egészséges ivó vízhez; eme egyedüli egészséges, olcsó és üdítő-italt megdrágítani?

Szabad-e türni, hogy ama szegény, de becsületes osztálya a társadalomnak, melynek nem áll módjában drága pezsgőt, Giesshüblit, avagy még csak sört is inni és amely dicséretére válik nem issza meg a város pálinkáját sem — ily módon egyedüli mindennapi szükségletét képező italában a szikvizben megadózta-sék?

Főlére ama, mint maga a főszámvevő ur calculálja 10,000 frtnyi jövedelem, mely legalább is oly problematicus, mint a pálinka mérésből előirányzott 50,000 frt — ama nyomor és szenvedéssel, mit ez ital megdrágítása zudítana a szegény szenvedőkre.

Mindenki tudja és látja; de legkövetlenebbül mi orvosok, — mily Isteni adomány a szegény ember részére a szikviz.

Mivel üdítse láztól és ajkait, mivel nedvesítse a szegény beteg lársa vagy gyermekének, ha nem egy kis citromlével fűszerezett szikvizvel; mikor neki annyi nem adatott a földi javakból, hogy pezsgőt vagy Giesshüblit vehessen?

Öreg kurucz ön már k. főszámvevő ur, tudom nem ijedős, helyén van a szive is, esze is, hát hallgassa meg egyszer egy fiatalabb ember tanácsát és tegye magáévá, meglássa, dicsérni fogjuk érte és utánzásra méltónak fogják találni az eszmét.

Ejtse ön el a szikviz adót, ne törődjön avval sem hogy a jog és pénzügyi bizottság ahhoz már elvből hozzá is járult, hiszen hozzá fog az járulni mindenhez, mit önök elbük találnak és tegyen számítást és javaslatot a külföldi borok, gyógyvizek és egyéb italok megadóztatására.

Evvél ön kettős célt fog elérni, jövedelemhez juttatja a házi pénztárt és pedig nagyobbhoz, mint a szikviz adóval és némi feketetve az ily idegen

származásu kotyvalékok elterjedésének, városunkban indirecte hazai boraink és gyógyforrásaink, nekülönben egyéb italaink kelendőségét emeli.

Ez az igazi nemzetgazdaszat, mert nemzeti és gazdaságos.

Ön öreg kuruczletére csak nemfél, hogy megbántja nimetet, tört ő nekünk már külömb borsot is az orrunk alá, a mitől még prűszkölnünk sem volt szabad. Avagy Tirol, Insbruck stb. nem-e külön prohibitiv vámot szed más hazai terményeinktől, melyet fizetnünk kell; de hisz e térre nem megyek, mert hisz nekem mentől jobban tűszköl, attól jobb.

Azok a jó urak, a kiknek a pezsgő is csak akkor jó, ha francia, a Giesshüblit, ha osztrák, kiknek a mi kitűnő gyógyforrásaink fél áron sem kellenek; hadd fizessék meg különcz inyenczkedésüket drágábban, attól nem fájdul meg senkinek, legkevésbbé önmaguknak a lejök, sőt talán némi büszkeséget meritenek majd abból, hogy segítik városunk, oly bravuros gyorsasággal devalvált pénzügyeinek rendezését.

A szegényt és szenvedőt támogatni emberi kötelesség, mennyire kötelessége az a hatóságnak,

Ejtse el a szikviz adót: mert Isten bizony Debreczen város közgyűlése a szegény emberek egészségének rovására házi pénztárát nem gyarapíthatja.

Hősök sirján.

Irta és elszavalta a Budavár bevételi ünnepen

Illyés Bálint.*)

Szent föld ez itt . . . boruljatok le! . . .
Ne kérdjétek: ki volt, mi volt
A porladó csont? . . . emlékökre
Hajtsátok meg a lobogót! . . .
S hintsétek a tavasz virágit
A sirra, hol pihennek ők;
S dicsőségük fel-fel világít
Az alvó nemzedék előtt . . .

Tavasz volt akkor is, virágos,
Hogy ott küzdöttek a csatán;
A szabadság hozott virágot,
A szörnű zsarnok tél után . . .
S magvát a nép szivébe szórva,
Belőle ott babérfa lett . . .
Hajh, nem is volt többé, azóta
Olyan virágos kikellet! . . .

Minden bokorban rózsa termett,
A h o n s z e r e l e m r ó z s á j a . . .
És tőle hősé lett a gyermek,
S csatába vitte lelke vágya . . .

* Tegnap tudósításunkban az ünnepről, hibásan Szent-Miklós J.-nek volt jegyezve e vers szerzése és elszavalása.

S a lelkesülés szent tüzetől,
Az aggastyán megijedél;
S a nő letépte kebléről
Szívének drága hitvesét! . . .

Ugy nőtt a Honvéd, mint az erdő,
S a nemzet — dicsőség vele . . .
Az ég övé, mint fényes felhő
Szállt a magyar hirt, neve . . .
Egy felvilág bámult, csodálva,
Hogy mit műveltek a csatán . . .
Hajh, mese számba menne már ma,
Mi akkor h ő s t e t t v o l t c s u p á n . . .

Nő, nő a feledésnek árnya! . . .
De a mesében vissza jár,
Egy nemzedékről másra szállva:
Mit látott egykor Budavár! . . .
S a hősök, a kik itt pihennek,
Beszélnek róla hallgatag . . .
S t e t t ö k b ő l a h o n s z e r e l e m n e k
Örök élő vize fakad, . . .

Oh nemzedek; — ha elmereogve
Jársz ott a várorom felett,
Hol gyözelműnk zászlója lengett:
Dicsőségünket ne feledd! . . .
S hozd el hálás szived virágit,
S forró könnyét e sirra, hol
A hősök hamván felvirágzik
A várva várt nagy büszke kor! . . .

S te csonka erdő . . . agg bajtársak! . . .
Elmult dicsőség órei:
S tanui a nagy bajvívásnak,
Ha a sors pihenőre hi:
Csak szálljatok nyugodtan porba!
Egy esz mevirrasztiteket!
»A s z e n t s z a b a d s á g» szárnyán hordva
Örök, dicső emléketek!

Csipkerózsa.

»Debreczen« tárczája.

Volt egyszer egy szőke leányka,
Tán épen Budapesten élt, —
Olvasgató a mesekönyvet,
Mely Csipkerózsáról mesélt.
S olvasgatóván a mesekönyvet,
Elfogta csöp szivét a vágy:
Hogy elringassa lágyan őt is
A rózsaágy, a rózsaágy!

Mi édes lenne, ott fekdüni
A puh, selymes szirmokon,
S a királyfiról álmodozni,
Mint Csipkerózsá egykoron . . .
A királyfiról álmodozni,
Ki végre, végre érte jó —
És hetedhétországra szól majd
Az esküvő, az esküvő!

Debreczen, május 23.

A delegációk teljes ülései. A két delegáció elnökei közt táviratváltás folyt az utolsó napokban. A magyar delegáció ugyanis, a melynek albizottságai elvégezték a munkájukat, pénteken meg akarta kezdeni teljes üléseit. Minthogy azonban régi szokás, hogy a mikor Budapesten tanácskoznak a delegációk, a magyar bizottság átengedi az elsőséget az osztráknak, Szilágyi Dezső elnök megkerdezte osztrák kollegájától, vajjon nincsen kifogása ez ellen, ha a magyar delegáció már pénteken délelőtt megkezdendé teljes üléseit. Az osztrák delegáció elnöke a legnagyobb előzékenységgel fogadta ezt a tervet, s így a magyar delegáció pénteken délelőtt, az osztrák pedig aznap délután tartja meg első ülését.

Bosnyákok Budapesten. Bpest utcáin szomorkodva setal a 30 mohamedán, a ki messze földről jött az idegen városba a magyar testvérekhez, hogy a magyar királynak elpanaszolja: mi baja van és mi kell Boszniának. Szegény emberek, de nem mintha pénzük nem volna. Sőt a legvagyonosabb bégjei Mosztaárnak s déli Boszniának: előkelő földbirtokosok, a kik selyemben, aranyban járnak; vezetőjüknek naponként 2 ezer forint jövedelme van. Otthon urak, itt meg semmibe sem veszik őket, mert Kállay basa, Pittner aga, Lazzarini mutaszerif stb. iránt nem viseltetnek kellő tisztelettel. Azt hittek, Budán ma is olyan világ van, mint a mikor 30 nemes Budára kelt s Kont, a kemény vitéz szólhatott a királyhoz s megmondhatta neki az igazat. Most nem úgy van, mert ha kihallgatást kér a török, be sem bocsátja a német; a magyarnak pedig semmi szava nincs sem a budai várpalotában, sem Boszniában. Ha haza térnek ezek a bosnyák nemesek, elbeszélk majd hitsorsosaiknak és mindenkinek, hogy Budapesten jártak, de magyar királyt nem láttak, magyar szabadságot nem találtak, egyetlen magyar minisztert sem érdekli Bosznia, a magyar képviselők mind némák s a magyar testvérek drága vendégszeretete csak a szálló kontóján volt tapasztalható.

Darányi miniszter a királynál. A király hosszabb magánkiballgatáson fogadta Darányi Ignác földművelésügyi minisztert, ki ez alkalommal a gazdasági munkások és cselédek biztosítására létesítendő munkás

segélypénztár-ról szóló törvényjavaslatot terjesztett elő a királynak, a mi újabb jele annak a rendkívüli érdeklődésnek, melylyel a király minden olyan intézmény iránt viseltetik, mely a munkások jóvoltára van hivatva szolgálni. Félhivatalos jelentés szerint a földművelésügyi miniszter a gazdasági munkások biztosítására vonatkozó törvényjavaslatot valószínűleg még a pünkösdi ünnepek előtt be fogja a képviselőházhoz terjeszteni. (Ismét egy lépés a szocializmus helyes irányzata felé).

Szaktanácskozás a közoktatási miniszteriumban. Wlassics Gyula közokt. miniszter előkielte alatt tegnapelőtti déli 12 órákor szaktanácskozás volt a miniszteriumban az »University Extension« ügyében, melynek Magyarország leendő meghonosítását a miniszter kezdeményezte. Hosszabb vita fejlődött ki, melynek során Wekerle S. a kérdés tüzetesebb megvitatására egy szűkebbkörű bizottság összehívását indítványozta. A vita befejezése után a miniszter kijelentette, hogy mikor az University Extension eszméjét fölvetette, arra gondolt, hogy a Szabad Lyceum és a Természettud. Tars. működése mellett szükség van a tekintélyi bíró egyetemek működésére is, szükség van arra, hogy sorozatos előadásokat az egyetemi tanárok is tartsanak. Az intézmény megvalósítását nem tartja időelőttiinek s azt is szeretné, ha nem külföldi intézmények egyszerű utánzásával létesülne. Helyesle Wekerle indítványát, kit felkért, hogy a szűkebbkörű bizottságot Gaál, Hegedüs István, Jónas, Wartha, Foldes tanárok és Hegedüs Loránt tagokból mielőbb hívja össze. Ezzel az értekezlet véget ért.

A háború.

London megnyugodhatik, Mafeking mégis csak fölszabadult, bár Roberts lord hivatalos jelentést nem küldött róla. Milner, a fokföldi kormányzó küldött táviratot Chamberlain gyarmatügyi miniszternek, jelentvén, hogy Mafeking már 17-en fölszabadult, tehát még egy nappal előbb, mint Roberts megígérte. A hős védő, Baden-Powel meg is kapta már törhetetlen kitartása jutalmát, kinevezték tábornokká s úgy látszik, hogy Roberts lord ennek a fiatal katonának még nagy szerepet szánt a háború további folyásában. Hunter tábornok Mafekingbe indul tizezer emberrel, oda tart most egy

hadosztályal Methuen lord is, hogy így együttesen a nyugoti szárnyon benyomuljanak Transzváliba, ugyanakkor, amikor Roberts serege zömével átkel a Vaal folyón. Jóhannisburg és Pretória elfoglalása a közvetlen célja most Robertsook aki nemrég az az ígéretet tette, hogy a pünkösdi ünnepeket Pretóriában, Krüger elnök házában fogja töltetni. Hatalmas seregével csak addig var, a míg a nyugoti szárny is megindul Jóhannisburg felé s Buller előnyomulása is biztosítva van. Az angolok három oldalról egyszerre indulnak Transzvál belsejébe s hogy a tulnyomó angol sereggel szemben a burok kicsiny hadereje sokáig nem tarthatja magát, bizonyosnak látszik. Ha Botha fővezér egész haderejét a Vaalra egyesíti, hogy az angol fősereget föltartóztassa, előnyomulnak a nyugati és a keleti szárnyak, melyek együttvéve csaknem olyan erősek, mint a főszerege maga. Ha Bullert akarják a burok föltartóztatni, avagy a nyugati angol szárnyat, könnyűvé tennék Roberts utját aki nagyobb akadály nélkül vonulhatna Jóhannisburgig. A burok nagy veszedelem előtt állanak s helyzetüket kritikussá teszi az a nagy zavar és fejtelenség, amely éppen a döntő pillanatban kitört közöttük. Amióta meghalt Joubert, azóta a fejelemzeletesség sok csapást hozott a burokra. Joubert nagy energiájával és tekintélyével még rendet tudott tartani közöttük, az új fővezér, a fiatal Botha azonban képtelen erre.

Krüger kijelentette a minap, hogy Jóhannisburgot védeni fogják a burok, az események mostani alakulása után illetve azonban valószínű, hogy ezt a varost is kénytelenek lesznek átadni. Beválja-e Krüger azt a fenyegetését, hogy levegőbe röppiteti a jóhannisburgi aranybányákat, melyekben fél Európa vagyona érdekelve van, ez izgatja most Londont. Roberts lord már régebben kijelentette, hogy az aranybányák pusztításaért Krüger és kormányát személyesen fogja felelősségre vonni. Pretóriát hatalmas várrá alakították a burok s valószínű, hogy az első nagy ellenállást itt fogja találni Roberts.

Utolsó menedéke a buroknak Lydenburg a melyet minden oldalról hatalmas hegyek vesznek körül, úgy, hogy rendkívül nehéz hozzáférni. Ha Pretória is elesett, Krüger ide akar buzdótni s így folytatja a küzdelmet, föltéve, hogy a burok ellenállása addig meg nem török. Tagadhatatlan azonban, hogy a burokon már most nagy csüggedés vett erőt,

Szólt hozzá az édesanyja:
»Vigyázz, vigyázz szép gyermekem!
Királ fiak ma vajmi ritkán
Járnak e földi téreken . . .
»Ha ritkán jár is a királyfi —
Felelt a leányka — »egyre megy!
Csak én érettem jön meg el
Egyetlenegy, egyetlenegy . . .

S lám, a bohó leányka vágya,
Csodálatos valóra vált.
Tündérek szálltak le az égből,
Szemére bintve mély homályt
És rózsaszínű köntösök,
Reáborult sátor gyanánt —
Hisz tudjuk, hiszen így mesélte
A nagyanyánk, a nagyanyánk . . .

Tizenhat éves szívek álma
A leányélet hajnalán!
Mert tizenhat éves korában
Így alszik ám el mind a leány!
Pibeg a galambkeble lágyan,
Susog az ajka csöndesen,
»O jöjj el értem, én királyfi,
Szerelmesem, szerelmesem!»

S egy ifju jött is nemsokára.
Kissé kopott, cingar legény.
Es fölfedezte a leányzót
A rózsaszínű rejtékén.
Szemét felnyitja Csipkerózska
Kél ajkán sóhaj és panasz:
»Ki eljön értem, a királyfi,
Ah, te vagy az? Ah, te vagy az?»

»Nem én», felelt a jandor ifju,
»Koronám nincs s nem lesz soha.
A kataszteri hivatalnak
Vagyok csupán az iróka.»
Boszus lesz erre a Csipkerózska:
»No nézzétek az ostobát!
S a másik oldalára fordult
S aludt tovább, aludt tovább . . .

Jött aztán egy dicő levente,
Kardcsörtető snajdik gyerek.
A sarkantyuja pengetésén
A leányok vére bizserog.
Szemet felnyitja Csipkerózska,
Hát tetszik neki a dolog;
S a lajdnántra, persze, persze,
Hogy mosolyog, hogy mosolyog . . .

S el is feledné a királyfit,
Kit oly soká kell várnia;
Mert jobb ma egy picinyke hadoagy
Mint holnap a királyfia!
És édesen susogva kerdi
A kardcsörtető Romeó:
»Hát kitelek a hozományból
A kaució, a kaució?!»

És Csipkerózska szép szeméből
Keserű, fájó köny pereg.
Lemondó, kínos sóhajától
Megrezdül az egész berek.
Sarkon fordul a hadnagyocska
Szélfutta érckakas gyantán,
Faképnél hagyja Csipkerózsát
A lajdnánt, a lajdnánt . . .

S aztán az évek jönnek-mennek,
Ősz váltja föl a hó nyarat.
De megváltója: a királyfi,
Jó Isten tudja, hol maradt!
Tündérekertjébe sápadozva
Lehull a rózsaszínű szirma is.
S elhervad ott a legszebb rózsza:
Az arca is, az arca is!

S egyszerre csak, mi baj, mi lárma?
Recs-g az ág, a tüske szur.
Im, tükön-bokron törtet által
Egy potrohos, hatalmas ur.
Riad almából Csipkerózska
S ajkán remeg félénk panasz:
»Ki eljön értem, a királyfi,
Juj, te vagy az? juj, te vagy az?»

»Nem én», — felelt a tisztos férfi.
»Királyfi — sajnos — nem vagyok
De én vagyok az aranytigris:
A cégem fenyesen ragyog!
Boltomban mindenféle fűszer
És csemegé és eleség.
S mi rektaromból meg hiányzik:
A feleség, a feleség.

De üzletembe, mégis, mégis,
Forgalmi tőke kelesse:
A kegyed kised hozomány —
Ha nincsen szava ellene?
A kegyed kised hozományát
En dusan gyümölcsözöttem!
Szóval, hogy a dologra terjek;
Izé . . . én magam szeretem . . .

a küzdelemben legelőször az oranzsiak fáradtak ki, mert hazájuk már elvesztett s Roberts lord, mikor a Vaal folyóhoz fog érkezni, proklamálni fogja egész Oránsz állam bekebelezését Nagy-Britanniába.

S hogy ezen azután változtatni lehessen, alig van rá remény. Ezért van, hogy az oranzsiak sorra megadják magukat, mert a háboru végét előre látják s nem akarnak Transzváliba menni harcolni, hogy életüket is elveszítsék. A transzváli burok közt is nagy az elkéskedés; Pretóriában is erős párt van, amely a béke mellett agít. Növeli az elkéskedést, hogy a bekebelezési missziója Amavikában teljes kudarcot vallott. Krügernek az volt még a reménye, hogy Mac Kinley elnök közbeveti magát a béke érdekében, vagy legalább Amerika szabad népe kényszeríteni fogja őt erre. Egyik sem fog megtörténni. Amerika nem lép közbe, semleges marad szigorúan, mint a többi európai hatalom s hagyja a burokat szomorú sorsukra.

Közelebbi tudósításaink:

London, május 22.

A Times értesülése szerint az a hír, hogy a kormány vagy Viktória királynő békét kérő tervét kapott Krüger elnöktől, nem nyerte meg erősítést.

Washington, május 22.

Hay külügyminiszter ma a két bur köztársaság rendkívüli követtségét nem hivatalosan fogadta a külügyi hivatalban. A miniszter körülbelül egy órán át beszélgetett a követtség tagjaival. A kihallgatás után a követtség tagjai újságírók előtt kijelentették, hogy nincs mit mondaniok.

A szenátus 36 szavazattal 21 ellenében elhatározta, hogy a bur követtséget nem bocsátja be a tárgyaló terembe, mert Dawis a külügyi bizottság elnöke ramutatott arra, hogy a bur követek bejárték az országot, részt vettek népgyűlésekben és rá akartak bírni a népet, hogy pressziót gyakoroljon a kormányra.

Washington, május 22.

Miután a bur követek a külügyminisztériumból távoztak, Hay külügyminiszter a Fehér Háza ment. Hancock elnökkel való hosszabb tanácskozás után a külügyminiszter hosszabb jelentést tett közzé, amelyben elmondja a találkozás részleteit és

megokolja az elnök magatartását a délafrikai hadviselő felekkel szemben.

A látogatás után Hay tudomására adta a bur követeknek, hogy a hágai egyezmény III. és V. cikkére való tekintettel az Egyesült-Államok további eljárása a mostani viszonyok között nem volna ajánlatos. A jelentés így végződik: Mondhatjuk, hogy az elnök eddig tett lépéseivel, amelyekre az a komoly óhajlása indította, hogy a háborút befejezve lassan, elment a lehetőség legvégső határáig. Minthogy az elnök teljesen megtette kötelességét, amíg egyrészt szigorúan megőrizte semleges magatartását, másrészt, megraradta a kinalkozó alkalmat, hogy a béke érdekében fölajánlja jó szolgálatait, az a meggyőződése, hogy a mostani körülmények között nem lehet egyebet, minthogy megmarad a partatlan semlegesség politikájánál.

Ha etől eltérne, az ellenkezne a hagyományainkkal és raczióális érdekeinkkel s olyan következményeket vonna maga után, amelyekkel sem az elnök, sem az Egyesült-Államok népe nem barátkozhat meg.

A debreczeni népkönyha 3 évi működése.

E címen egy 22 l. füzetet bocsátott közre legközelebb Szűcs Kálmán, a jótékony négyzet buzgó pénztárosa a választmány megbízásából. A minderről híven beszámoló füzet költségeit Debreczen sz. kir. város fedezte, mely a népkönyhára, főleg ez évhen, tetemes összeget aldozott. A füzet egy érdekes bevezetéssel kezdődik, melyet általános tájékoztatás végett íme egész terjedelmében közlünk:

A népkönyha célja, hogy a megélhetéssel küzdő szegény néposztály számára ingyery vagy nagyon mérsékelt áron egészséges és nagyon tápláló ételeket főzzön. A jó ékonyságnak ez a neme egyfelől enyhíti a szegények szenvedéseit, elviselhetővé teszi nekik az éleket, másfelől fontos szolgálatot tesz a közegészségügynek, sőt a társadalmi rendet felforgató szocializmus terjedését is meggátolja. A népkönyhák fenntartását tehát nemcsak a humanizmus kívánja, hanem fontos társadalmi és állami szempont. Ezért szükséges, hogy a társadalom jótékony intézményei mellett a hatóságok is minden lehető módon támogassák a népkönyhákat.

A népkönyhák eszméjét még a múlt század végén vetette fel az angol származású gr. R u m f o r d Benjamin, bajor hadügyminiszter. Az eszmét azonban Nemotországban csak a század elején, 1813. majd 1816. és 1817-ben uralkodott nagy éhség idején valósították meg. Az inség múltával azonban a népkönyhák ismét megszűntek.

Az első nagyobb szabású, állandó népkönyha Lipsceben jött létre 1849-ben. Ezt követte a drezdai 1851-ben, a berlini 1866-ban. Főleg az utóbbi helyen karolták fel nagy mértékben a népkönyhákat, úgy hogy egyesek buzgólkodása folytán ott külön népkönyha-egyesületek alakultak. Ilyet R a v é n é már az 50-es években alapított, amely azonban csak rövid ideig állott tenn.

Sokkal nagyobb és maradandóbb hatása volt azon népkönyha egyesületnek, a melyet Berlinben 1866-ban hozott létre a jótékony-ságáról ismeretes M o r g e n s t e r n Baner Lina.

A berlini példát számos nagy város követte, mint Praga, Brüsszel, Boroszló 1868-ban, Grac, Hamburg 1869-ben, Strasburg 1870-ben, Bécs 1873-ban.

Mindezek mellett a lipcei népkönyhát vettek. Itt átlag véve minden személyre $\frac{1}{12}$ klgm hus és 1 liter húsleves főtt főlélék számítottak, — körülbelül 15—20 fillér értékben.

Hazánkban kolera-járványok idején a járvány csökkentésére állítottak fel, részint hatósági, részint egyesületi uton népkönyhákat, melyek azonban a járvány múltával megszűntek.

Az első állandó népkönyhát Budapest 1868. állította fel az izr. négyzet. Ebben 10 krert kapott mindenki ebédet.

Az utóbbi évtizedekben különösen a jótékony négyzetek fejtettek ki mindenfelől a népkönyhák érdekében nagy tevékenységet.

Debreczenben a jótékony négyzet körében 1884-ben merült fel először a népkönyha létesítésének eszméje. De egyfelől városunk kedvező gazdasági viszonyai, másfelől azon tapasztalat, hogy nagyvárosokban tölakodó, doogtalan, proletár népek lepték el a népkönyhákat, míg a szemérmes, valódi szegények eheztek, ezek a népkönyha felállítását akkor mulhatlanul szükségesnek és célirányosnak nem mutatták.

Idők múltával azonban városunk alsóbb néposztályának megélhetési viszonyai rosszabbodtak s mind gyakrabbi és hangosabb lón a felszólalás a nép nyomorának legalább téli népkönyha által leendő enyhítése érdekében. E sürgetések elől a jótékony négyzet annál kevésbbé zarkózhatott el, mert ő közvetlenül ismerte a sok sebből vérző s nagy inségben élő szegény népet. Különösen a négyzet érdemekben gazdag elnöke: V. Szathmáry Teréz lelkesült a népkönyháért s az ő sziveket megindító beszéde után és indítványára 1897-ben kimondta a választmány, hogy a következő télen házi kezelés mellett fölállítja a népkönyhát.

Miután a városi tanács a négyzet kérésére a népkönyha számára a Csapó-utczai Kovács-kaszárnyában engedte t helyiséget, megnyitott az áldásos intézmény első ízben 1898. január 10-én s bezárattott 1898. áprilisban.

Másodizben ugyancsak a fentebb említett helyiségben 1898. december 23-án nyitotta meg a négyzet a népkönyhát s bezárta 1899. márczius 31-én.

Harmadizben megnyitott ugyanott 1899. december 23-án és bezárattott 1900. márczius 26-án.

A népkönyha felügyelője mind három ízben a kipróbált hűségű, erélyes és körültekintő Györfi Józsefné volt. Az ellenőrzést naponta ketten-ketten felváltva gyakorolták a választmány buzgó tagjai. Az eszámolást nap-nap mellett, csüggedést nem ismerő fáradsággal és gondal, maga az elnök teljesítette.

A népkönyha pénztárának első alapját képezte a jótékony négyzet által 1897. december 18-án, 1898. január 15-én és február 12-én rendezett tartsas estélyek feljövédelme, továbbá özv. Berger Henrikné alelnök által b. e. férje temetésén koszoru megváltás czímen küldött 62 forint 25 kr. volt.

A második ciklusban kiemelkedő adományozó volt Áron Miksa ur, ki Piac-utczai házanak eladása alkalmából önként ajánlott e czélra 200 forint.

A harmadik ciklusban az anyagi teher teljesen az áldo atkés nagy közönség és a nemes városé volt, a négyzet csakis erkölcsi támogatóként vett részt, amldón a főzetést és felügyeletet eszközölte s az adakozás iránti felhívást a nagy közönséghez kibocsátotta; ennek eredménye volt az, hogy a múlt évhez képest fokozottabb mérvű szükségletet is fedezhettük.

Mindhárom ciklusban a szükséges tüzfát is a nemes város bocsátotta rendelkezésre.

Sorra közli ezután a kis füzet az egyes ciklusok részletes számadását és a kegyes adakozók névsorát, A számok eképpen beszélnek.

Az első évben 1898. jan. 10-től ápr. 18-ig kiszolgáltattott 15411 adag étel, mely került összesen (a természetbeli adományok értékét is számítva) 1395 forint 31 krba, tehát 1 adag 9 krba. A begyült adományok összege volt 894 forint 42 kr.

A második ciklusban 1898. decz. 23-tól 1899. márcz. 31-ig kiszolgáltattott 20578 adag étel, mely került összesen (a természetbeli adományok értékét is számítva) 1402 forint 74 krba, tehát 1 adag átlag $\frac{67}{100}$ krba. A nagy közönség adakozása ekkor 1216 forint 80 krt tett ki.

A harmadik ciklusban 1899. decz. 21-től 1900. márcz. 26-ig kiszolgáltattott 21564 adag étel, mely került összesen (a természetbeli adományokkal) 3263 forint 54 fillérbe,

Néz, néz merőben Csipkerőzsa,
Előtte ál az ideál:
A potrohán oh mennyi kellem,
A vörös orrán mennyi báj!
Csaknem pityereg, úgy vonaglik
Az édes pici eper-ajk.
A homlokát végig simítja
És felsóhajt és felsóhajt:

Isten veled szívemnek álma,
Te búbajos, te csillogó!
Isten veled! Sivár valóra
Ébred fel, im, az álmódó.
Oh reményeim büszke vára,
Mi szönyven összeroskadál,
Mi lett a tündér palotából?
Egy krájlzeráj, egy krájlzeráj...

Isten veled hát szép királyfi,
Kegyetlen, hüllen lovagom,
Nem jöttél ertem, hogy felébredsz
Mint Csipkerőzsát egykoron...
S így jartok mind, ti is, leányok;
Álmodtok a királyfíru!
S mi boldogság, ha végre eljön
A krájlzer ur, a krájlzer ur...

És Csipkerőzsa elrebegete
A boldogító, halk igen-t
S álmai fényes ligetből
Legott — a szatolcsobtba ment.
S örvendett, hogy szolid az üzlet
Van abban kávé, téa, rum...
Igy járnak ma a Csipkerőzsák
Oh mélyen tisztelt publikum!
Oh mélyen tisztelt publikum!

Sas Ede.

vagyis egy adag átlag 15¹/₁₀ fillérbe. A közönség adománya ekkor kitett 1135 kor. 80 fillért, a városé és egyéb testületeké 1905 korona 56 fillert.

E számadásból mi annyit látunk, hogy a népkonyhára városunkban mulhatlanul szükség van, mert az azt igénybe vevők száma, mint a kiosztott ételadagokból látható, évről-évre folyton szaporodik. Helyes dolgot cselekszünk tehát mi, s velünk együtt többi lap-társaink, a mikor a népkonyha felállítására sürgetjük folyton a növegyet, a várost és támogatására a javakkal megáldott, áldozatkész nagy közönséget.

Nagyon jól tette a növegyet választmány, hogy közreboocsátta a füzetet és deku-mentálta vele egyfelől a népkonyha áldásos működését, másfelől azt, hogy a népkonyha fenntartása legelőbb tél idején, egy nemes városnak, mint a jótékony növegyetnek és vele karöltve a többi humanitárius egyesü-letnek — a nagy közönség pártfogása mel-lett — erkölcsi kötelessége.

A szatmári testvérgyilkosság.

Szatmár május 22.

A szatmári testvérgyilkosság ügyét ma kezdtek tárgyalni Szatmáron. A nagy bűnpör hősei Papp Béla kakkszentmártoni földesur híres megyei gáller, tartalékos buszárhadnagy, Z s o l d i s Mihály a földesur juhásza és P a p p Zoltán, az elzüllött, koldus rokon.

Tavaly októberben történt, hogy Papp Elemér szatmári diákot meggyilkolva találtak a kakkszentmártoni országúton.

A megindított vizsgálat megálapította, hogy Papp Elemért Zsoldics Mihály juhász ölte meg, Papp Béla földbirtokosnak, a meggyilkolt diák bátyjának megbízásából. Papp Elemér utjában állt duhaj, pazarló bátyjának aki jókora vagyonát hamarosan elyerzte. A fiatal szatmári diákra szép örökség nézett s ezt szerette volna magának a tékozló földesur. Felbérelte hát juhászát és lelövette az őcsét. Az a két lövés, mely leterítette a szerencsétlen diákot, a törvény elé jutatta ma Papp Bélát és társait.

Szatmáron a bűnpör iránt óriási az érdeklődés. Papp Bélát, a testvérgyilkos földesur utalánosan gyűlölik. Azelőtt sem szerettek mert rossz, fekete vére gyakran kitört beőle és sokaknak kellemetlenkedett. A Papp család régi olah familia. Papp Béla nagyapja bocskoros olah nemes volt Udvariban. A fia olah pap lett és családostul áttért a református vallásra.

A tárgyalás pont 9-kor vette kezdetét. A tárgyalás menete következő volt:

Az esküdtsek megalakítása után a gyilkost, Z s o l d i c s Mihályt hallgatták ki.

A juhász elmondta részletesen a gyilkosság előkészítését, mint bérelte őt fel volt gazdája: P a p p Béla, mint igyekezett ő maga gazdája zaklatásai elől menekülni, de utoljára is, mert gazdája lelővéssel fenyegette, elkövette a gyilkos-ágot, megölte Papp Elemert.

A juhász ép erős ember s nem látszik meg rajta a hosszú vizsgálati fogság, avagy a lelkiismeret furdalása.

Utána P a p p Bélát hallgatták ki.

Gavallérosan kicsipte magát a silény-lelkű bűnös, a karzatot zsufolaság magöltő hölgyközönséget hosszasan nézegette az elnök feltett kérdéseire meg idétlen büszkeséggel felegette, mintha valami hőstettet vitt volna véghez.

Azt állítja, hogy a juhászt, bár ő bérelte fel a gyilkosságra, a gyilkosság értelmi szerzője a bátyja, P a p p Zoltán.

Ez vetette fel az eszmét, s ötlet valóság-gal suggerálta.

Beteges, kártyás, lump volt Elemér őcsé, mondja, azért nem is sajnálta eltanni láb alól.

Azután Zoldicsot szembesítették Papp Bélát s a szembesítésnél izgalmas jelenetek játszódtak le, mikor a juhász egyre-másra le-hazudtolta a sok tekintetben mentegelőzni akaró tekintetes urat.

Az elzüllött Papp Zoltán, kihallgatása alkalmával minden felelősséget igyekezett Bé-ra hárítani, mikor meg szembesítették őket egyik sem ismerte el a másik állítását.

A mai tárgyalás ezzel a szembesítéssel véget ért.

H I R E K.

* **Istentiszteletek.** Ev. ref. nagytemplomban Dicsőfi J. Kistemplomban Béteky Lajos, s. l. — Kossuth-u. templomban K. Toth Kalman, Isptálytemplomban Mitrovics Gyula.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

* **Megerősítés a lelkeszi állásban.** J u h á s z László volt debreczeni közepiskolai h. tanárt a most tartott egyházkerületi közgyűlés győrtelki lelkeszi állásában megerősítette.

* **Egy nemesszivű urnő halála.** Őzv. Egri Dobray Istvánné Horváth Kovács Zsuzsanna urnő f. hó 22-én elhalt. Nevezett urnő férjével, az 1895-ik évben elhalt Dobray Istvánnal, 1892-ik évben tett közös végrendeletükben több rendbeli alapítványt tettek s jótékony intézeteknek nagyobb összegeket hagyományoztak. Többek között 200,000 korona alapítványt tettek a czéloból, hogy annak kamataiból a debreczeni ev. ref. főiskolában theologiai vagy jogi tanfolyamot végzett tanulók külföldi tanulmányutát tihessenek. A főiskolai énekkarnak pedig 4000 koronás alapítványt tettek oly kikötéssel, hogy annak kamatai az utóbb elhaló végrendelezőknek halála napján az énekkar tagjai között jutalomdíjjal osztassanak ki. Hagyományoztak továbbá a Csokonai körnek, az Erdélyi közmívelődés-egyletnek, a debreczeni növegyetnek, a Veres kereszt egyletnek, onken és tüzoltó egyletnek, az ev. ref. róm. kath. és izraelita kórháznak, a debreczi dalárdának, iparos ifjúsági egyletnek. Vagyonuknak többi részét rokonaik között rendelték felosztani. Az egész életükben nagy takarékosággal, de társadalmi állásuknak megfelelően élő házastársak ekként akarták emléküket nemcsak rokonaik között, hanem a közéletben is ércznel maradandóbban fentartani. Az elhalt urnő külön végrendeletében azt is meghagyta hogy diszes temetés rendeztessék számára, üveges koporsóba helyeztessék s a főiskolai énekkar és — ha lehet — a katonai zenekar temetésénél közreműködjenek.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Őzv. Dobray Józsefné szül. Arvay Anna, mint sógoró, gyermekei: Mária, Anna férjével Sassy Friggyessel és gyermekei, valamint az összes rokonok nevében a legmelyebb fájdalom érzetével tudatja az áldott emlékü jó rokon néhai Őzv. Egri DOBRAY ISTVÁNNÉ Horváth Kovács Zsuzsanna esszonyinak, folyó hó 22-án delelőtt 11 órakor, életének 74-ik özvegységének 4-ik évében hosszas szenvedés után történt gyásos elhunyat. A megboldogult jó rokon földi maradványai folyó hó 24-én, áldozó csütörtökön délután 3 órakor fognak a Csapó-utcai 5-ik számú háztól, az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászeszer-tartás után a Kossuth utcai temetőben öröknyugalomra helyezetni. Ezen végtiszteesség tételre rokonainkat, az elhunynak jóbaratait

bénatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1900 május hó 22-ik napján. Béke lengjen hamvai felett! A temetés: Dankó M. temetőkezési int. rendezi.

* **A város zárszámadását tárgyalta** tegnap d. u. a jog és pénzügyi bizottság, amely egybehangzó határozatával azt rendben találta e fogadásra ajánlja s mikor a felmentvényt megadja, egyuttal indítványozza, hogy a felügyelő bizottság tagjainak lelkiismeretes és buzgó munkálkodásukert elismerés és köszönet szavaztassék.

* **Furfangos kucséber.** Alois Kösel valóságos és született kucséber, megérezte a kilátásba helyezett kitiltás, odébb állott. Büne pedig az, hogy a főkapitány jóságával visszaélve déli gyümölcs árulás helyett az ugynevezett 36-os sor szerencse játékok, sőt még holmi gyenge koczka játékok is kultivált, ez utóbbit illetőleg kultiválni akarta. Eszrevette azonban, hogy a rendőrség figyeli, ergő figyelmen kívül helyezte magát. Az illető tavaly is kénytelen volt engedélye lejáta előtt elmenni, mert hasonló dolgokkal foglalkozott, de még a pénzbeli jektől sem irtózott. Ha a derek kucséber visszatér, a főkapitány okvetlen ki fogja tiltani. Furfangos ember különben Alois Kösel. Mikor társai nyári üdülé-re mennek, ő akkor jön vissza koppasztani. Most már azonban bajosan fogja megtenni, mert a rendőrség erősen figyeli.

* **Az adókvető bizottság szünete.** A városi adó aénztár és adókvető hivatal folyó hó 25-én és 28-án tisztogatás miatt zárva lesz.

* **Ferencz József braganzai herceg Regens burgban.** F e r e n c József herceg a Debreczenben állomásozó Vilmos huszárezred-hadnagyja tegnapelőtt kíséretével együtt Regen-burgba utazott, hogy nővérének Thurn Taxis herceggel kötendő házasságánál jelen legyen. A fiat l herceg mint értesülünk csak e hó végén érkezik haza Debreczebe.

* **Szerencsétlenül járt téglási fiu.** — Téglás Hajdumegyei községben a napokban szerencsétlenség történt, mely majdnem halálat okozta Loksa János hat éves gyermeknek, egy béres fiának. Estefele a béres szekerevel hazatérve, utközben felvete kis fiát is, hogy megkocsikasztassa. Amint befordultak azudvarra a szekér a kapuküszöbön nagyot zökkenet s a kis fiu oly szerencsétlenül esett ki belől, hogy a szekér a kapuhoz szorította s jobb fülkagylóját egészen letépte s fején és arcán is okozott súlyos sérüléseket. A szerencsétlenül járt gyermeket azonnal beszállították a kórházba.

* **Szücs Miklós a királynál.** Dr Szücs Miklós, a debreczeni kir. törvényszék elnök tegnapelőtt fővárosba utazott, és tegnap delelőtt megjelent a király előtt, a ki rövid kihallgatáson hozadta. Dr. Szücs Miklós kinevezését köszönte meg a Felsőnek.

* **Nyugalomba vonult ezredes.** Ő Felsege a király lovag Wurmb Emil 39-ik gyalogezredbeli ezredes saját kérelme folytán a nyugállományba helyezte, egyszersmind Ő Felsege meghagyta, hogy neki a legfelső megelégedés tudul adassék.

* **Pajkos gyermek és a vonat.** H. E. debreczeni kereskedő Emil nevű fia egy idő óta abban találja kedvét, hogy a vasuti állomásról induló vonatokat közel dobálja. A rendőrség már hosszabb idő óta figyelemmel kíséri a pajkos fiut, de csak tegnap tudta meg csipni. ep a mint a budapesti személyvonat ablakait czélogatta kövekkel. Peldas büntetésben lesz része.

* **Betörés a Köntös kertben.** Rövid iné alatt tegnap éjjel már a harmadik betörés történt a város alatt elterjedő szőlőskertekben. Az éjjel ugyanis a Köntös-kertben lakó Bodnár István lakását feltörték s a komót fiókjában levő pénzt és ékszereket elvitték. Bodnárék nem voltak otthon, mert Bodnár beteg rokonához ment, felesége pedig, nehogy egyo-

dül legyen a pajtában, a szomszédkertben egyik jó ismerősénél hált. Ez elég kedvező alkalom volt az ismeretlen tettesekre, kik a bajta ablakát betörték, a keresztvasat kifésztették s úgy hatoltak a szobába. Ingóságokhoz nem nyultak, csak a készpénzt és ékszert vitték el. A reggel hazatérő Bodnárné vette észre a betörést s azonnal jelentést tett a rendőrségnél. A betörést valószínűleg a kőbor cigányok követték el, kik már napok óta garzdálkodnak a környéken.

*** Szerencsétlenül járt fuvaros.** Gyalui János mipeércsi fuvaros tegnap este 8 órakor az Egmalom utczába hajtott s befordulva az utczába egy a Péterfia felé robogó uri fogatba ütközött. Az összecsapódás oly erővel történt, hogy a fuvaros szekere felborult, s Gyulai János fején és bal arcán, valamint a balkarján súlyos sérüléseket szenvedett. Az urifogatonak semmi baja sem történt s kocsisa tudomást sem véve a szegény fuvarosról, odább hajtatott. Szerencsére 14 éves kis fia ki a szekéren üt a kinek azonban semmi baja sem esett össze kötözve a szétzakadt szerszámot s szerencsétlenül járt apját szekérre segítvén, haza hajtolta a lovakat.

*** Éhhalálra ítélte édesanya.** Vagyonos asszony volt Diószegen özv. Gerencsér Antalné, aki, mikor egyetlen leánya férjhez ment, vagyona kezelését vejére, Kantor Jánosra bízta. Egyideig békesség volt a háznál, de csakhamar azzal a kívánsággal állt elő a leánya és veje, hogy a vagyont irassa rájuk. Az öreg asszony ezt — okulva sok szomorú példán — megtagadta. Ekkor a leány és vő horzalmassal határozta el magát. Valóságos éhhalálra itették el anyjukat. Bezárták egy kis kamrába és napokig nem adtak neki enni. Mikor már a szomszédok is suttnói kezdtek, a hatóság is beleavatkozott a dolgba. Házkutatást tartottak s megtaláltak a kamrában a szegény öreg asszonyt holtan. A tvszéki orvos megállapította, hogy Gerencsér Antalné éhenhalt. Az anyagiilkos leányt és urát, Kantor Jánost a kir. ügyész letartóztította.

*** Debrecen város háztartása** Debrecen város 1899. évi zárószámait május 28-án fogja tárgyalni a törvényhatósági bizottság. A számadások szerint a rendes bevétel 1.189.179 frt volt szemben a 996.991 frt előiránnyal; a rendes kiadások 1.136.341 frt tettek meg az előirányzat 1.119.202 frt volt. A bevételi többlet tehát a rendes költségvetésnél 52.838 frt. A rendkívüli bevételek 1.143.237, a kiadások 1.149.564 frtra rugtak, a kiadások magasságát több hasznos befektetéseken kívül új építkezések okozták, — a melyekre a múlt évben 622.106 forintot kölöltek. — Igen rosszul alakultak az átmeneti tételek: 135.222 frt bevétellel szemben 179.835 frt kiadás áll a végeredményben tehát 2348 frt pénztári fölösleg mutatkozik. A zárószámához csatolt vagyonmérleg a város vagyonának cselekvő értékét 21.943.540 frtban mutatja ki. Ebből 20.020.151 frt esik a jövedelmező vagyontárgyakra, nevezetesen 9;476.409 frt épületekre 4.379.909, javadalmakra 2.412.011, cselekvő tárgyra 2.926.897, cselekvő hátralékokra (hasznobérek, közköltő hátralékok) 448.549, anyagokra és természetnyekre (fa, téglák stb.) 376.372 frt. Az adósság 4.715.987 frt s a szenvedő hátralék 7262 frt. Ha e két összeget levonjuk a cselekvő vagyon értékéből, még mindig 17.220.290 frt tiszta vagyona van Debreczen városának.

*** A debreczeni Zenede** június hó 4. d. e. 11 órakor helyiségében rendes közgyűlést tart — melyre az egyleti tagok tisztelet-

tel meghívotnak. Tárgysorozat: választmányi jelentés az 1898/9-ik tanévről. Zárószámok s a számvizsgáló bizottság jelentése. Kelt Debreczenben az 1900 máj hó 19-én tartott ülésből A választmány.

*** Sámsoni virtus.** Hamza Imre h. sámsoni gazdaember tegnap este erősen illuminált állapotban akart hazamenni falujába. A borgóze erősen működött benne s a vasuti állomásnál a multság befejezésül hatalmas botrányt rendezett. A rendőrsparancsnok igazolásra szólította fel. Ekkor azt mondta, hogy ő községi esküdt, ő tudja a rendet stb. s keményen összetertemtetézte az egész vasuti őrséget. A vasuti őrség a sámsoni vonat indulásáig az őrszobába csukta s úgy kísérte azután egy III-ad oszt. kocsiába. A rendőrség Hamza Imrét közcsendháborítás miatt fogja megbüntetni.

*** Egy kőműves szerencsétlensége.** Labát törte Horvath József kőműves. Egy házat reperálgatott a Simonffy-utcán. Egyszerre csak a létra, mélyen állott, megcsuszott alatta s ő a magasból lezuhant s oly szerencsétlenül került el. Az orvosi segítség csakhamar gondozás alá vette a szerencsétlent, ki súlyos laktörést szenvedett.

*** Gazdasági tanintézet a Pallagon.** Hir szerint a gazdasági tanintézet végleges kihelyezése a Pallagra csak az 1902-ik évben lesz lehetséges. Bar az épületek tervezése már tökéletesen készen van az építkezés maga még igen sok akadályba ütközik. A tanintézet a régi kisérleti tér helyére épül s gyönyörű tervrajzát, valamint az összes melléképületek, tanári lakások tervezetét és Sporszon Pál tanár s helyettes igazgatója az intézetnek készítette csupán a költségvetések megtétele végett kérték fel az állami építészeti hivatalt. Remélhetőleg a most első éves gazdaságok már az új intézetben fejezik be tanulmányaikat.

*** Debreczenben keresnek egy bécsi embert.** A debreczeni rendőrfőkapitánysághoz ma hivatalos, természetesen német nyelvű átirat jött a bécsi rendőrségtől. Egy családapára iránt tudakozódik benne az osztrák rendőrkapitányság, mely a mi rendőrgyűlést kéri, hogy nyomozza ki az eltűnt bécsi embert. Schönstein József egy bécsi czignek volt az utazója. Családjá az osztrák fővárosban lakott, ő pedig Magyarországon utazgatott, hogy üzleteket kössön.

Körülből egy hónapja már, hogy elment hazulról a bécsi utazó, akit azóta nem látott a családja. Schönstein felesége kétségbeesetten fordult a bécsi rendőrséghez, kérve, hogy nyomozza ki valahol a férjét, a ki eltűnt. A bécsi rendőrség mindenfelé küldözgetett a iratokat, melyekben nyomozásra hívja fel a magyar hatóságokat. A nyomtanulni eltűnt utazó családja attól tart, hogy Schönstein valami horzalmassal szerencsétlenség érte, vagy éppen öngyilkossá lett.

*** Orfeum.** S z ü c s Laczi igazgató kitűnő társulata működik pár nap óta a Gambrius fele sörcsarnokban. A közönség élvezettel hallgatja a «m a g y a r» orfeum tagjainak előadását, s elismeréssel adózik az igazgatónak a jó társulatiért. Ajánljuk a közönség pártfogásába úgy S z ü c s Laczit, mint társulatát. A ki kellémesen akarja idejét tölteni, ne mulassza el Szücs Laczi orfeumát meg nézni.

*** A főpiacon egy szép nagy butorozott szoba azonnal kiadó Czim a kiadóhivatalban.**

Az elfogott szökevény.

Nagyváradról írják, hogy Speichert Herman, a rendőrség szökevénye kézrekerült. Vasárnap hajnalban szekere vitték be a váraditemezőből a kapitányság épületébe.

Dunkel Dezső ügynök, aki Jankay Mihály temetőfelügyelőnél lakik, nagy igyekezettel nyomozott a rendőrökkel együtt a kalandor után. Vasárnap korán kelt s hajnali szürkületkor lesbe állt a temető szélén, mert hírül hozták, hogy a szökevény arra bujdosik; Dunkelnak nem is kellett soká várnia: az új faszorban csakugyan megjelent Speichert. Lerongyolt, sáros ruha volt rajta, s a kalapja hiányzott. Csöndesen botorkált az uton a temető felé.

Ahogy észrevette Dunkel, elhagyta a rejtékhelyét, s ittasoak tette magát, támolyogva köze edett az üdözőit felé.

— Hova merre jó ember? — kérdezte tőle.

A dezentor gyanutlanul haladt tovább az utján.

— Sétálgatok, elég időm van — mondta. Dunkel Dezső erre odaugrott, megragadta Speichert karját:

— No ha sok ideje van, letartóztatom magát.

S az elgyötört embert behurcolta a temetőfelügyelő szobájába, aztán ke ten szekérre raktak és behajtottak vele a rendőrségre, hol a kora reggeli órákban Gerő főkapitány hallgatta ki a hurokra került jómadarat.

Speichert Herman dideregve az éhségtől kimerüiten állt a főkapitány elé, s azon kezdte mindjárt, hogy két nap óta nem evett és nem aludt, csak bujdosolt elhagyott helyeken, az emberektől messze. Szökése okait azt adja, hogy egész életében félt a rendőrségtől, de féltelme szászorososan megnőtt most, ezalatt, hogy Pataky fogalmazóval menet valami igen rossz sejtése támadt. Ezert határozta el pillanat alatt, hogy menekülni fog.

Mikor a Paris patakba ugrott, kifícczomodott a lába, s négykézláb vauzorgott el üdözője, elől a térdig érő vízben minte gyűz percnyi távolságra, hogy a sűrű bozótok között elrejtőzhessek.

Este sötétedéskor mozdult csak meg, s besompolygott jötevéje: Szücs gyógyszerész lakására, ahol — mint már megirtuk — senkit sem talált. Onnan elbujdosott a napytehetőbe, a Fácánosba, s ezen a tajon bolyongott két éjjel, két napon.

Bűnös cselekedetei közül éppenséggel nem ösmer be semmit; tagad körömszáradtaig. Becsületes és leike üdvösségére fogadja artatlanságát s mindenért a szerencsétlen veletlent okolja.

Temesvárott kereskedő, segéd volt, s az üzletben lopás történt, mire Speichert megszökött.

— Esküszöm kapitány ur, — mondja könnyezőn — ártatlan voltam mint a ma született gyerek, feltem, hogy engem vesznek gyanuba, s menekültem.

Bécsben, Linzben szintén alkalmazásban volt s alig töltött egy két hetet, állásából ke-reket kellett oldania.

— Tessék elhinni — zokogja — oly szerencsétlen vagyok. A mint valahova beteszem a lábam rögtön lop valaki, s engem vesznek gyanuba.

Pozsonyban megösmerekedett bizonyos Teringer nevű előkelő családdal. Sűrű vizitjei során nagy hiba esett: eltűnt a haz urnőjének egyszeres kazettája, melyben sok-sok drágaság vala.

Speichert erre megszökött Pozsonyból, maig is köröztek. Pedig férfui szavára jelentette ki a főkapitány előtt, hogy máj lopta el az ékszereket, s a többször emlegetett fülbelőt édes anyjától örökölte.

— Ja az én pechem — sóhajtott busan — az én pechem irtózatos.

Természetesen a temetőből sem ő lopta el a gyöngydiszes koszorút. Valami ösmeretlen ember kinalta neki — ugymond — potom öt forintért:

— Szegény mamám sirjára gondoltam s megvettem a koszorút.

Nyolcz hónap óta van Speichert Her-
mán szökesben, s ez idő alatt bejárta a fél
Európat.

— Miből tellett a nagy utazásra? —
kérdezte a főkapitány.

— Hogy miből? Négyszáz forintot örö-
költtem szegény mamától.

— De hiszen kiskorú embernek nem adják
ki az örökséget.

— Hja velem kivételt tettek.

A pozsonyi rendőrség különben azt írja,
hogy Speichert a Teringer családnál elkövetett
ékszer lopáson kívül igen sok bűnben lehet
részes, a miért a külföldi policziák körözik.

Egy kis üveg morfiut is találtak a nemes
bujdosónál, amit nem azért tartogatott, hogy
az élete ellen rontson; szívbaja van a jam-
bornak s morfiummal enyhíti szenvedéseit. De
volt nála egy telegram is, amelynek ez a tar-
talma:

Örökséged rendben, teljes 50.000
forint esik rad.

Wolf,
gyámod.

Ezt a sürgönyt naiv, könnyen hívő barátai-
nak félreértésére használta Speichert ur, aki
ha egyébként is el nem ügyetlenkedt a dolgát,
esztendők múlva sem került volna rabke-
nyérré.

Ugy áll a sor tudniillik, hogy Német-
országban, Wiesendorfbán meglopta Engelbreht
nevű barátját, akinek Pozsonyból humoros le-
velezőlapot küldött néhány bocsánatkérő sor-
ral.

A meglopott barát a pozsonyi rendőr-
séghez juttatta az irást, kérve Speichert le-
tartóztatását.

Akkor már azonban ungon berken tuljárt
a derek férfi, akinek sehogysm akadtak nyo-
mára, míg végre Nagyváradról is megörven-
deztette németországi barátját anzikt kártyával.
A levelezőlap ímet Pozsonyba került s az
odaváló kapitány így hívta fel a nagyváradi
rendőrség figyelmét.

Speichert Hermant kihallgatása után át-
kísérték a kir. ügyészhez.

Tudomány.

Titkos gyógyszerek, reclam orvosságok árlása és a kurzslás.

A budapesti orvosok szövetségének 1900.
ápr. 6. ülésén Waldmann Fülöp dr. igen tanál-
ságos felolvasást tartott fenti czim alatt, mely
hogy mentől szelesebb körben olvastassék nem
csak kívánatos de hasznos is volna.

Vidéki lapjaink szük tere ugyan alig en-
gedne meg ily terjedelmes felolvasás közlését
miért is czelszerűnek tartom kivonatossan kö-
zölni ama részleteit, melyek a mi debreczeni
közön-egünkre is actualisak.

Hogy mért szükséges e témával alapo-
san és behatóan foglalkozni abban leli első
sorban magyarázatát, hogy mi orvosok va-
gyunk hivatala a nagy közönség egészségügyi
érdekét oltalmazni és védeni.

Ismertetnünk kell tehát az ellenséget,
mely a legnemtelenebb fegyverrel: a reklam
minden szemérmellen eszközeiből küzd első
sorban a publicum, majd közvetve ellenünk
orvosok ellen, mert tagadhatlan, hogy a titkos
gyógyító szerek és reclamorvosságok óriási
károkat okoznak a nagy közönség körében,
ugy higyeniai mint nemzetgazdasági téren,
nekünk orvosoknak pedig a megélhetésnek
amugy is terhes körülményeit és föltételeit ne-
hezítik leszállítani, sőt nevetségessé tenni töre-
kedvén az orvos tudományos értékét.

Titkos gyógyító szerek mindenkor létez-
tek. javas asszonyok, kurzslók mindig szület-
te, hiszékeny balgák mindig akadtak, vannak
és lesznek; de e terjedésük és kelendőségük
soha sem volt oly általános és kiterjedt mint
ma napság — midőn a reclam uralja a vi-
lágot.

A régmúltban csoda szerekkel egyes
szédelgők vásárokra jártak, hol hangzatos

ajánlatokkal kínálták biztos hatású csodatevő
balzsamukat, cseppjeiket, kenőcsöket, vizüket,
a melyek legalább ártatlan primitív kotyvalé-
kok és ha nem is volt hatásuk de ártalm-
mára sem voltak a szervezetnek.

Ma már a cultura rohamos terjedése és
fejlődésével óriási gyarak és árubázak kelet-
keztek, melyek undorító portékájukkal, csoda
és reclam orvosságaikkal az egész világot el-
árasztani törekednek.

Ezek aztán tétre téve a naiv közmondást
hogy »jó borok nem kell czégére« ugyan
értik ütni a reclam nagy dobját.

Vagyont áldoznak hírlapokban és brosü-
rökben való hirdetésekre, hogy milliókat csik-
karjanak ki a hiszékenyekből.

1885-ben halt el egy pilula gyáros, valami
Hallovay, ki 5 millió font sterlinget hagyott
nevető örökösének és ennek üzleti könyveiből
kiderült, hogy évente 40.000 fontot költött
hirdetésekre.

Ma már valóságos tanulmány miképpen
kell hatásosan hirdetni külön lapok, folyóiratok
ítesítettek ily reklam czélokra, melyek ingyen
juttatják többnyire legbárgyubb, de gyakran
szellemes keretben mindenk tudomására ku-
ruzló szereiket és tanácsaikat.

Mint mindennek ugy ennek is megvan a
maga oka és alapja. Amig az ember jó egész-
ségben van, azt bőven pazarolja, de ha el-
veszti, két kézzel is kapkodna utána, hogy
visszanyerje. A kinek nincsen elég türelme
bevárni a betegség rendes lefolyását, a kinek
nincsen bizalma orvosához, az a gyors meg-
szabadulás reményével kecségető Fazekasok,
Tapaik karjaiba veti magát, vagy kezdi sze-
degetni az uton ufelen körmönfont raffineriával
világga költött csodaszereket. Mindig akad jó
szomszéd, vagy néni aki ha más nem valamely
őska naptárból tud csodaszert ajánlani, mely
mert meg vagyis írva, talán jó regen, igaz is
jó is, hatásos is kell hogy legyen.

Van miben válogatni, mert mint Kapun
Carlova mondja, ő maga 1112 titkos szert
gyűjtött össze.

Azt hiszem, nem tévedek ha állítom, hogy
nincsen szervezetünknek egy porczikája sem,
melyről e nemes emberbaratok ne gondoskod-
tak volna atyailag. Csodálatos, hogy az okos
ember mennyire eltévelyeg, nem hisz az ő ex-
celfo legjobb barátjának az orvosnak, azonban
vakon fogadja a sítkos orvosszert hirdető szé-
delgő tanácsát.

Órák azt hiszem első sorban ama közös
gyengejében találom az emberiségnek, hogy a
homályos, mysticus iránt vonzódik, és csak
másodsorban azon körülményben, hogy a gyö-
gyíthatlan hosszas beteg sorsa miatti kétségbe-
esésben olvassa ama számos és nagytekintélyű
egyének hála és köszönő leveleit, a miket ily
szédelgők ezer számba tesznek közzé, mind-
ezektől elkábultan megteszi a p r ó b a r e n d e l e s t.

Mi mindent arulnak ezek a népbolondítók!
Mind kotyvalékok, piszkos, rothadt anyagokat,
undorító keverékeket és vegyületeket hoznak
forgalomba; arról sajnos csak annak lehet
fogalma, ki e titkos összetételű és varázserejű
csodaszereket analizálja.

Valóban tudományos chemiánk nagy jó-
téteményt gyakorol, midőn sorra hirdeti a
titkos szerek alkotórészeit és leleplezi azok
készítőit.

Csak néhány hirnevesebb és nagyfor-
galmu szert kívánok ismertetni: Hoff maláta
kivonat közönséges barna sör, 6 százalék
hurgonya keményítővel, 2 százalék égetett
czukorral keverve.

White Halker Extractja, mely mint rek-
lamában költői lendülettel eldicsekszik egyedüli
biztos és csalhatlan szer mindenféle emésztés-
zavar és gyomorbanthlóm ellen. Áll: paprika-
ból, aloéból és növényi kivonatokból.

A Richter-féle Pain Expeller, melyet,
sajnos még orvosok is rendelnek és melyről a
német svindliszerek királya Richter azt mondja
hogy a legsötétebb Afrikába is eljut a hitté-
ritők útján, nem más, mint szalmiák szesz
paprika tincturában való oldata, melyről akár
halálra prüszkölheti magát a beteg.

Évek előtt egy szegedi menyecske meg-
unván talán a paprika termelést és szappan

főzést, egyet gondolt és czukor, nadragulya
és citromléből készített kenőcsöt a nyavalya-
törés ellen, árulván tégelyét 50 frtjával.

Hol vannak még az elgyengült férfierő,
iszákosság, nyavalyatörés, heptika, gyomorrák
elleni orvosságok, hol a különféle vértisztító
szerek? Mennyi szemérmellen hazugság, mennyi
guny és hihetetlenül finom megfigyelő képes-
ség a szenvedő emberiség életéből van ezekben
felhalmozva?

Ime pár példa: Laurentius ur Lipséből
potom 4 márkáért egy brosurát küld a »sze-
mélyes védelem« czimén. A levélhez 9 márka
csatolandó. A szerencsétlen lépre megy és
utánvetellel küld neki két szert az egyik:

3.75 grm. Chinin
7.50 grm. Vashalvag
1.200 grm. fehér bor.

» másik

0.75 mastix
1.85 aloás
0.50 glicerin.

Ára csekély 92 frt, értéke talán 5 frt.

Berhardi: az ifjuság tükre czimen kül-
döz brozürty gyógyszeréről. A szer megrende-
lője kap 36 frtért 2 palaczk mézes vizet.

Mint az eddig elmondottak egynemelyi-
kéből látni méltóztattak, a titkos szerek és
reclam orvosságok legnagyobb része tisztán
szédelgésen alapszik, mely a laikusok könnyen
hívőségére és nemely betegek álszemérme-
tességére mondhatnám szégyenérzetére apellál.

Az államnak v. helyi hatóságnak volna
első sorban kötelessége, hogy polgárainak
egészségét és vagyonát megvédve, kellő szi-
gorral járjon el e szédelgésekkel szemben.

Egészségét amennyiben egyrészt e szerek
gyakran mérges anyagokat tartalmaznak, más-
részt elvonván e csodaszerek a beteget a
rendes gyógykezelés alól így válik sokszor
végzetessé a baj.

Vagyonát pedig nem tisztán az egyénért
de nemzet gazdasági szempontból kell véde-
nie az államnak mert milliók és milliók van-
dorolnak ki e czimen külföldre. Hazai viszó-
nyainkra áttérve ugyan is szívesen constató-
lom, hogy nálunk ily szerek gyártása még
oly megmérhetlen aranyokat nem öltött ugyan
mint külföldön, de en ebből vigaszt nem mé-
rithetek mert sajnos ebből az következik, hogy
hazánk annál jobb és jövedelmezőbb piacza a
külföld ily gyártmányainak.

Nincsenek gyáraink ily szerek készítésé-
re, de sajnos nagyon is szemérmellenül ütök
a reklam dobót a külföldi gyártmányok mellett
a gombamódra szaporodó ujságok folyóiratok
és más nyomtatványok. Ma már alig van
nyomtatvány, melyen ne volna orvos-gyógy-
szereszi hirdetés.

Ma a nap és hetilapok folyóiratok, kép-
tárak, kalendáriumok, tankönyvek, irkák firkák
hemzsegnék a legkérdelenebb és legszemérmel-
lenebb hirdetésektől.

Titkos szert vásárol nálunk a nagy ur
és a paraszt, hogy a vegletek ily sajtóságos
módon találkozzanak, a szellemi fejlődés legma-
gassabb és legolemibb fokán állók ily egyező
gondolkodást tanúsítanak csak latszólagos,
mert az egyik csodaszertben keres gyógyulást,
míg a másik ugynevezett az természetes kül-
lönleges gyógymódokba helyezi összes re-
menyét.

A mi titkos gyógyszeráraink még nem
oly élelmesekek, mint a külföldiek, de rohamo-
san fejlődnek és idővel azokká válhatnak.

Különös előszeretettel appellálnak külföldi
példák után a vallás érzékeny hurjaira rec-
lam orvosságaik, milyen az a mariaczelli-
gyomorcsépp, Kneip-féle magentrost, aug n-
trost es egyéb lebenstrosztjai, Erzsébet pilu-
láink, Erős és Halasz nagybecskereki gyógy-
szereszek hirdetései mar ezek nyomdokán
haladnak, nem reklam a szent család képeivel
reclamat erő megnyitó, elgyöngüt férfi erő-
gyógyító elixirjai mellett.

A Szt. család naptara tele van ilyen
reclamokkal.

Hosszu sorát vehetőm fel ezen és ha-
sonló szemérmellen családok és szédelgések-
nek; de elég ebből ennyi is. Igazságtalan
lennék, ha még nem emliteném, hogy ujabban
-az egészségügyi kormány kezd foglalkozni e

tágygal és már is sok üdvös intézkedést említhetem.

Igy került indexre 1894-ben dr. Salamon szembalzsama, 1886. gróf Matci felé electre homeopath gyógyszer. Igy szűnt meg 1891-ben a Wisman-féle Schtagvasser (vörösrre festett Arnica tinctura (az Oleum Bomon sehcitii és a lebensvelker.

Igy a Leon-féle készülék (morevítő az oclusiv pestar, a galvan áramot fejleszteni mondott csillagok, lanczok és keresztek, a Schiffmann-féle Asthma-por, mindannyi veszélyeztető sőt gyakran halált okozó szerek.

Mindaz, ami eddig történt azonban még édes kevés. Cselekedni kell sürgősen, erélyesen és bölcsen.

Minden titkos szer megelémezése és nyilvánosságra hozatala a legkevesebb és természetesen ezzel kapcsolatosan az ártalmasak eltávolítása az, a mit elvárhatunk.

A sajtót természetesen a tiltott szerek hirdetéséért érzékeny büntetéssel kellene sújtani; de különösen a szemérmes és a közérkölciséget sértő hirdetésekkel magának a sajtónak kellene idegenkednie. Hazánkban talán az ily szereknél is több bajt és veszedelmet rejt magában a kuruzslás elszaporodása. Ez isteni adományjal megáldott, mint hirdetik, jó emberek és nének, agszűzek és bánatos özvegyek kotyvasztanak sokat, melyről ritkán vesz a hatóság tudomást, mert a hiszékeny és becsapott fel, többnyire röstelli felje enteni, de annál nagyobb garral hirdeti, ha a véletlen, dacára az ily kuruzslók szereznek, némi javulást enged észlelni bajában.

Igy aztán ne csodálkozzunk, ha ma napság a tisztességtelen fazekas jobban boldogul kuruzsló aival, mint a tudományosan képzett orvos.

Ezek röviden egybe foglalva Waldman dr. szavai arany igaz szavak, melyeket mentől szélesebb körben ismertetni és terjeszteni nemcsak nemes és hasznos, de szükséges cselekedet, a miért is közlendőnek tartottam magam is.

dr. Burger Péter.

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Irtta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

17.

— Hát Cser Magda nem aratott diadalt a premiéren?

— Aratott... aratott, de az olyan diadal volt, hogy én kezdő koromban már szébbel és értékesebbel dicsekedhettem nem egyszer.

Déri nem vitatkozott tovább hanem alkalmat keresett, hogy a kis elégedetlen művésznőt fakepnel hagyassa.

Ürügy akadt volna elég, de udvariatlan még sem akart lenni. Végre is jó negyedóra múlva tudott tőle elválni.

Sietett Magdához, a ki körül nagytársaság csoportosult össze.

A zene ép a francia négyes bevezető ütemeit játszotta. Még a vacsora alatt biztosította magának ezt a táncot, így hamarosan kiragadta a férfi gyűrűből.

Beszélni akart, de a konvencionális báliszavaknál egyéb nem jutott eszébe.

— Jól mulat?

— Elég jól!

— Nem fáradt még?

— Igenis nem is! Sok kedves emberrel ismerkedtem meg, így a fáradságot félig meddig elis felejtettem. Különben magától azt akarom kérdezni miért bujkált előlem egész este?

— Eszembe sem volt bujkálni. Az előadás alatt nagyon izgatott voltam, s csak most kezdek csillapodni.

Megkezdődött a táncz. Déri és Magda gépiesen járkáltak a teremben, hallották a zene hangjait, de ép nem találtak élvezetet a tánczban.

Mindhettőnek egész más foglalkoztatta a gondolatát. Tul járt az a báltermen, tul a fővárosban, ideális világban kóborgott, s valami különös érzés körül forgolódott, melynek neve közönségesen «szerelem».

— Folyt. köv. —

KÖZGAZDASÁG.

Hol terem a legjobb zöldség?

Ha földművelő népünk nyomasztó helyzetén segíthet valami, az csakis a tudomány és szoralom lehet. A mindent póló anyaföld röge sem lesz képes sokáig kielégíteni mindinkább szaporodó szükségleteket s követeléseket, különösen ha rosszul gazdálkodnak.

Az anyaföld kincseit megőrizni, a gazdak előtt eddigelé még nem ismert nyugvó tőkét eke alá hajtani, abból jövedelmet húzni, szóval a helyes és okszerű gazdálkodás elveit elsajátítani, megtanulhatja ma a gazda igen könnyen, mert nemcsak szaklapjaink hanem a politikai és társadalmi irányu napilapok is mindinkább felszínre hoznak egy-egy gazdasági kérdést.

Ez alkalommal is egy oly kérdést tárgyalunk, mely igen sok gazdát közelebből érdekelhet, annál is inkább, mert a zöldségfélékben oly terményeket birunk, melyek a jövedelmezőség emelésére lényeges befolyást gyakorolnak.

Ismeretes, hogy valamennyi zöldség annál értékesebb, minél gyorsabb a fejlődése, mert ez esetben a sejtfaalak nem fásodnak el, hanem vékonyabbak maradnak, mi által a zöldség sokkal izletesebb lesz, ha trágyázott földbe kerül, mint ellenkező esetben.

Konyhakerti növényeink az istállótrágyát mindig igen jól eltürik, bármennyit is adjunk abból. A jó éret szarvasmarha trágya a leg hatásosabb, mert ezzel nemcsak táplálékot hozunk a földbe, hanem annak humusztartalmát is növeljük s ez által porhanyosabbá tesszük.

Az istálló trágya hatását feltétlenül fokozza a foszforsav dus szuperfoszfát is, különösen zeller és hagyma féleknél.

Nagyon jó a pöczögödör tartalmát a zöldséges kertben felhasználni es pedig közönséges hamuval való keveréssel, mert a káli-tartalmat növeli.

Németország legtöbb gazdaságában évek óta használják a trágyákat a zöldséges kertben s ez a magyarázata annak, hogy ott a hektáronkénti tisztajövedelem 300—400 márká is meghaladja.

A mi gazdáink azt tartják, hogy trágyázás esetén a zöldségféle izletességéből sokat veszít. Ez nem áll. A ki egyszer megpróbálta már a zöldséget a fent vázolt eljár s mellett termelni, az feltétlenül hitelt ad szavainknak.

Nyílt-tér.

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatásu a **légutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsületetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.**

A húgsavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a **hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, mert is a budapesti és bécsi egyetem orvostanárai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt advak a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölé.**

MINTIVOVIZ
Kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borviz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár: **ÉDESKUTY L.**

Ásványvíznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Biztos

kereset

kinálkozik jó beszélő-képeséggel bíró, tisztességes szeméyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. tcz. értelmében sorsjegyeknek, állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

„MERCUR“

váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST

Arany-János-
utca 31.

Előnyösen ismert kitűnő gyártmányu stiriai lódent

divat kelméket, fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre, szállít:

Kastner és Öhler cég

posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve Magyar levelezés.

feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nemkülönben fekete, fehér és szines »Henneberg-selyem« blousok és ruhákra alkalmas 40 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.

Cs. és kir. udvari szállító.

MENYASSZONYI-SELYEM-RUHA 10 frt 50 krtól

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

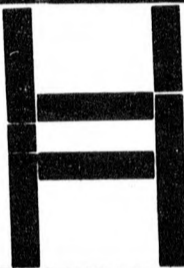
kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.